

VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS¹

Pasvalio rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG)

Vietos plėtros strategija „[2014 – 2020 m. Pasvalio rajono vietos plėtros strategija](#)“ (toliau – VPS)
kvietimo Nr. 10.

1. BENDROJI VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO DALIS

1.1.	Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – FSA) nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal FSA 1.2 papunktyje nurodytą VPS priemonės veiklos sritį, sudaryti iš tinkamumo finansuoti sąlygų, pareiškėjų išsipareigojimų, vietos projektų atrankos kriterijų, kitų pareiškėjams ir vietos projektams taikomų reikalavimų. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 3D-226 redakcija (AR 2022-01-11 - 2022-03-31) (toliau – Taisyklės). FSA nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį ² , išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip.
------	---

¹ Forma 2021-09-03 FR-1703.

² Vietos projekto kontrolės laikotarpis – laikotarpis nuo galutinio mokėjimo prašymo ir galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo vietos plėtros strategijos vykdytojai dienos iki paskutinio paramos išmokėjimo dienos ir trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos vietos projekto, susijusio su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, prekių gamybą, paslaugų teikimą, vykdytojui išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi vietos projekto paraiškoje, jungtinės veiklos sutartyje ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytų išsipareigojimų.

1.2.	FSA taikomas:	VPS priemonės „Kaimo verslų konkurencingumo didinimas“ Nr. LEADER-19.2-SAVA-6 veiklos srities „ Parama žemės ūkio veiklų ir su žemės ūkiu susijusių verslų plėtrai “ Nr. LEADER-19.2-SAVA-6.2 (toliau – VPS priemonės veiklos sritis) vietos projektams.																																																																																																																							
1.3.	FSA taikomas VPS priemonės veiklos srities paraiškoms, kurios pateiktos ir užregistruotos:	nuo vietos projektų paraiškų rinkimo pradžios: ³										2	0	2	2	-	0	3	-	2	1																																																																																																				
		iki vietos projektų paraiškų rinkimo pabaigos:										2	0	2	2	-	0	4	-	0	8																																																																																																				
1.4.	FSA patvirtinta VPS vykdytojos:	2										0										2										2										-										0										2										-										0										3										□										visuotinio narių susirinkimo sprendimu Nr. _____									
		2										0										2										2										-										0										2										-										0										3										X										kolegialaus valdymo organo sprendimu Nr. 2.									
1.5.	Pagal FSA patirtos išlaidos priskiriamos prie:	EŽŪFKP tikslinės srities Nr. 3A (pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimas geriau juos integruojant į žemės ūkio maisto produktų grandinę taikant kokybės schemas, kuriant žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, propaguojant vietos rinkas ir pasitelkiant trumpas tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas, taip pat tarpšakines organizacijas).																																																																																																																							
1.6.	VPS priemonės veiklos srities, kuriai parengtas FSA, pagrindiniai tikslai yra šie:	Stiprinti ekonominį kaimiškųjų vietovių potencialą, didinant smulkių ir vidutinių verslų konkurencingumą bei ekonominį gyvybingumą. Remti kaimo verslų plėtrą, siekiant kurti naujas ir išlaikyti esamas darbo vietas, tokiu būdu mažinant nedarbą, skurdą ir socialinę atskirtį kaime, gerinant gyvenimo kokybę. Veiklos sritimi numatoma remti socialinius, smulkius ir vidutinius ūkininkus bei labai mažas, mažas ir vidutines verslo įmones, užsiimančias žemės ūkio veikla, žemės ūkio produktų apdorojimu ir perdirbimu, siekiant paskatinti jų plėtrą bei padidinti ekonominį konkurencingumą.																																																																																																																							
1.7.	Pagal VPS priemonės veiklos sritį parama teikiama:	<ul style="list-style-type: none"> parama teikiama žemės ūkio ir su juo susijusios ekonominės veiklos plėtrai kaimo vietovėse; pagal veiklos sritį parama teikiama įvairiai žemės ūkio (ypač naujoviškai, mažiau vietovėje populiariai) veiklai apimančiai žemės ūkio produktų gamybą, apdorojimą ir perdirbimą. Priemonės veiklos sritis skirta naujoms darbo vietoms kurti (naujos darbo vietos sąvoka pateikta VPS atrankos taisyklių 4 priedo „Kaimo vietovių VPS rengimo instrukcija“ 12.2 dalyje „VPS pasiekimų tikslo rodikliai (anglų k. „target“)).																																																																																																																							

³ Pradinis kvietimo galiojimas buvo nuo 2022-03-01 iki 2022-03-31, terminas laikinai buvo sustabdytas nuo 2022-03-15 iki 2022-03-18.

		Pareiškėjai, teikiantys paraiškas, turi vietos projekto paraiškos (FSA 1 priedas) 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, taip pat verslo plane (FSA 2 priedas) pateikti informaciją apie planuojamo vietos projekto tikslus, uždavinius, planuojamas veiklas, kurių pagrindu būtų galima įvertinti, kaip vietos projektas atitinka VPS, VPS priemonės veiklos srities tikslus, remiamas veiklas.
1.8.	Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai:	Galimi pareiškėjai: privatūs juridiniai asmenys, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, smulkūs ir vidutiniai ūkininkai registruoti Pasvalio rajone ir veiklą vykdančios VVG teritorijoje. Pareiškėjai turi atitikti šio FSA 4 dalyje „Vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų išipareigojimai“ nurodytus ir pareiškėjui taikomus bendruosius, specialiuosius ir papildomus tinkamumo reikalavimus.
1.9.	Galimi vietos projekto pareiškėjo partneriai:	Partneriai negalimi.
1.10.	Kvietimui teikti VPS priemonės veiklos srities vietos projektų paraiškas skiriama:	170 000,00 Eur.
1.11.	Didžiausia lėšų vietos projektui paramos suma negali viršyti:	85 000,00 Eur.
1.12.	Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:	Lėšos vietos projektui įgyvendinti gali sudaryti iki: <ul style="list-style-type: none"> • 50 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų (kai projektą teikia privatus juridinis asmuo, maža/vidutinė įmonė ir vidutiniai ūkininkai, išskyrus asmenis, atitinkančius labai mažai įmonei ir smulkiems ūkininkams); • iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų (kai vietos projektą teikia privatus juridinis, atitinkantis labai mažai įmonei, smulkiam ūkininkui keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme), visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų.
1.13.	Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį pareiškėjas privalo finansuoti:	<ul style="list-style-type: none"> • pareiškėjo nuosavomis pinigėmis lėšomis; • pareiškėjo skolintomis lėšomis; • pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos; • gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu arba sąskaitų apmokėjimo būdu. <p>(pagal Taisyklių 32 p.).</p>
1.14.	Paramos lėšų išmokėjimo būdai:	<ul style="list-style-type: none"> • išlaidų kompensavimu; • išlaidų kompensavimu su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos (didžiausias galimas avanso dydis – iki 50 proc. nuo skirtos paramos vietos projektui įgyvendinti);

		<ul style="list-style-type: none"> sąskaitų apmokėjimo. <p>(pagal Taisyklių 153 p.).</p>
1.14.	Vietos projektų finansavimo fondai:	EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos.

2. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 87–92 punktai.

Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonės veiklos sričiai įgyvendinti įvertinama taikant žemiau nurodytą balų sistemą. Didžiausia galima surinkti balų suma yra 100 balų. Laikoma, kad vietos projektas pakankamai kokybiškas ir sukurs pakankamą pridėtinę vertę siekiant VPS tikslų, jeigu vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu jam suteikiama ne mažiau kaip 40 balų.

2.1. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Vietos projektų atrankos kriterijus	Didžiausias galimas surinkti balų skaičius	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis atrankos kriterijui)	Kontroliuojamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi atrankos kriterijaus)
I	II	III	IV	V
1.	Sukurtų naujų darbo vietų skaičius:	25	Tikrinama pagal vietos projekto paraiškoje 4 skyriuje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“, 6 dalyje „Vietos projekto pasiekimų rodikliai“, Verslo plane 2.1.1. „Darbuotojų (etatų) skaičius“ pateiktą informaciją. Būtina nurodyti konkretų darbo vietų (etatų) skaičių, intervalai negalimi. Papildomų dokumentų teikti nereikia. Už 0,5 etato darbo vietą balai nėra skiriami. Papildomai nurodyti ar darbo vieta bus įkurta veiklai pagal verslo liudijimą, su individualios	Sukurta (-os) ir išlaikoma (-os) darbo vieta (-os) projekto įgyvendinimo ir kontrolės metu tikrinama (-os) pagal pateiktą galutinę/metinę projekto ataskaitą, pateiktus dokumentus prie jos ir pagal Agentūros patikros vietoje ataskaitą. Pateikiami dokumentai prie ataskaitų: darbo sutarties (-čių) ir/arba ind. verslo liudijimo (-ų) už ataskaitinius metus kopija (-os) ir/arba individualios veiklos pažymos kopija, SODROS duomenis, darbo žiniaraščiai (kur matomas išdirbtų dienų skaičius ir mokamas darbo
1.1.	daugiau nei 2 darbo vietos;	25		
1.2.	2 darbo vietos;	20		
1.3.	1 darbo vieta.	15		

			veiklos pažyma, darbo sutartimis ar civiline paslaugos sutartimi (taikoma MB). Darbo vietų skaičiavimas atliekamas, remiantis „Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika “, patvirtinta Žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 įsakymu Nr. 3D-718 (AR 2020-11-05).	užmokestis) ir/arba kiti atitiktį šiam kriterijui pagrindžiantys dokumentai.
2.	Įdarbinto asmens amžius:	25	Tikrinama pagal vietos projekto paraiškoje 4 dalyje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją. Kai planuojama įdarbinti 2 ar daugiau asmenų, o darbuotojų amžius patenka į skirtingus nurodytus amžiaus intervalus – balai skiriami atsižvelgiant į vyriausio įdarbinto asmens amžiaus intervalą. Pvz.: įdarbinami du asmenys iki 29 m. amžiaus, balų skiriama – 30, o jeigu įdarbinti du asmenys, vienas iki 29 m. amžiaus, kitas nuo 41 m. amžiaus, skiriama balų – 20.	Tikrinama vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės metu pagal pateiktą galutinę projekto ataskaitą ir pagal kartu pateiktą darbo sutartį/individualios veiklos pažymą/verslo liudijimą, kurioje matomas įdarbinto asmens amžius. Įdarbinto asmens amžius fiksuojamas įdarbinimo momentu (pagal pasirašytos darbo sutarties datą arba individualios veiklos pažymos / verslo liudijimo datas).
2.1.	įdarbintas asmuo iki 29 m. (imtinai);	25		
2.2.	įdarbintas asmuo nuo 30 iki 40 m. (imtinai);	20		
2.3.	įdarbintas asmuo nuo 41 m.	15		
3.	Pareiškėjo dydis:	25	Atitiktis atrankos kriterijui nustatoma pagal verslo plano 1 dalies „Bendroji informacija“ 1.3.3 eil. nurodytus duomenis ir kartu su vietos projekto paraiška pateiktos Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos duomenis. Pareiškėjas vietos projekto paraiškos pateikimo metu turi atitikti labai mažai, mažai ar vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, pagal Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio	Atitiktis atrankos kriterijui vertinama tik vietos projekto tinkamumo vertinimo metu.
3.1.	labai maža įmonė / smulkus ūkininkas (VED iki 7 999,00 Eur);	25		
3.2.	maža, vidutinė įmonė / vidutinis ūkininkas (VED nuo 8 000,00 Eur iki 50 000,00 Eur);	20		

			<p>verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“ (AR 2017-05-01).</p> <p>Ūkio valdos ekonominis dydis (VED) apskaičiuojamas remiantis LR Žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. Nr. 3D – 382 įsakymu „Dėl produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo“ (AR 2021-12-31) arba apskaičiuojant su preliminaria skaičiuokle, kurią galite rasti: http://www.vic.lt/blog/2018/05/14/atnaujinta-ved-skaiciuokle/.</p>	
4.	<p>Projekte numatoma darbuotojų darbo sąlygų gerinimas (<i>darbuotojų darbo sąlygų gerinimas suprantamas, kaip projekto veikla nukreipta ne į pelno didinimą, o palankesnių darbo sąlygų kūrimą, pvz. darbuotojams skirtų dušų, persirengimo kambarių, virtuvėlės įrengimas ir kt.</i>).</p>	15	<p>Atitiktis atrankos kriterijui nustatoma pagal vietos projekto paraiškos 4 dalyje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ nurodytus duomenis. Pareiškėjas pasirenka kas bus padaryta, vieną iš trijų variantų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poilsio ir maitinimo patalpos; 2. persirengimo ir sanitarinės patalpos; 3. sveikatos draudimas. <p>Darbuotojui darbo sąlygų gerinimas turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 501 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 5 d. nutarimo Nr. 550 redakcija) „Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašą“ (AR 2018-05-01 - 2023-10-31).</p>	<p>Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto įgyvendinimo metu vertinama pagal vietos projekto įgyvendinimo ataskaitoje pateiktus duomenis ir pridedamus dokumentus (nuotraukos, draudimo kopijos).</p>
5.	<p>Pareiškėjas numato įdiegti inovacijas, naujas technologijas vykdomai veiklai.</p>	10	<p>Tikrinama pagal vietos projekto paraiškoje 4 dalyje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją ir</p>	<p>Tikrinama vietos projekto įgyvendinimo metu pagal galutinėje projekto ataskaitoje pateiktus duomenis ir pridedamus dokumentus.</p>

			pagal kartu su paraiška pateiktą laisvos formos raštą, jame nurodant kurį inovatyvumo vertinimo metodikos subkriterijų atitinka. Projektas pripažįstamas inovatyviu, kai jis atitinka bent vieną inovatyvumo vertinimo kriterijaus subkriterijų. Inovatyvumas vertinamas vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodika , patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“.	
	Iš viso:	100		

3. TINKAMUMO SĄLYGOS, TINKAMOMS FINANSUOTI IŠLAIDOMS

Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.

3.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte.
3.3.1.	planuojamos vienos darbo vietos (vieno etato) sukūrimo kaina (vertinama paramos lėšų dalis be nuosavo indėlio) negali būti didesnė už 42 500,00 Eur. Jeigu vietos projektu kuriama mažiau arba daugiau kaip viena darbo vieta (etatas), planuojamos darbo vietos kainos pagrįstumui įrodyti taikomas <i>pro rata</i> principas (pvz. jeigu pagal VPS priemonę numatyta, kad planuojama vienos naujos darbo vietos (etato) kaina yra 42 500,00 Eur, o vietos projekte numatoma sukurti ir išlaikyti 2 naujas darbo vietas (etatus), laikoma, kad didžiausia galima parama 2 naujoms darbo vietoms (etatams) sukurti gali siekti iki 85 000,00 Eur). Vertinamas santykis tarp VPS priemonės veiklos sričiai, pagal kurią planuojama kurti darbo vietas, numatyto biudžeto ir planuojamo VPS darbo vietų sukūrimo rodiklio pagal VPS priemonės veiklos sritį reikšmės;
3.3.2.	išlaidos turi būti patirtos tinkamu laikotarpiu, ne anksčiau kaip nuo vietos projekto pateikimo dienos ir ne vėliau kaip iki vietos projekto įgyvendinimo tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas. Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – iki 29 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos arba sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, kai paramos sutartys nesudaromos . Visos vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ne vėliau kaip iki 2024 m. lapkričio 20 d. Visais atvejais vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne vėliau kaip 1 mėnuo iki konkrečios VPS įgyvendinimo pabaigos.
3.2.	Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis:

3.2.1.	trumpalaikio turto (naujų statybinių medžiagų) išlaidos, tik kai projekte numatyta veikla vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statybą, rekonstravimas ar kapitalinis remontas atliekamas ūkio būdu;	
3.2.2.	finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos transporto priemonės, kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše, 3.3.1. punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas (paramos gavėjas) turi pateikti to juridinio asmens raštu patvirtinimą, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga, ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.	
3.3. Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:		
I	II	III
Eil. Nr.	Tinkamos išlaidos pavadinimas	Galimas kainos pagrindimo būdas
3.3.1.	Naujų prekių įsigijimo:	
3.3.1.1.	įrangos, įrenginių, įrankių, mechanizmų, prekybinių baldų (stelažai, lentynos, šaldymo vitrinos ir kt.) ir kita projektui įgyvendinti reikalinga įranga; kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir programų (speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui), kitos elektroninės, skaitmeninės technikos, kitų prekių- vaisių, uogų, daržovių, pieno, grybų, augalininkystės ir gyvulininkystės produktų, trečiosios kategorijos šalutinių gyvūninių produktų atliekų ir kitų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede išvardytų produktų perdirbimui ir (ar) rinkodarai reikalinga įranga (rūšiavimo, pakavimo, plovimo, šaldymo, perdirbimo įranga); tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimu, įsigijimo išlaidos;	Planuojamos išlaidos turi būti pagrįstos vadovaujantis VP administravimo taisyklių 24.6.1.-24.6.2. papunkčiuose numatyta tvarka. Svarbiausia atkreipti dėmesį, kad išlaidos turi būti pagrįstos 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų komerciniais pasiūlimais; rinkos kainą įrodantys dokumentai turi būti su lygiaverčiais pagrindiniais (taikoma 10 proc. paklaida, skaičiuojant nuo pasirinktos investicijos parametro) investicijos kainą lemiančiais parametrais; komerciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu ; jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai; komerciniai pasiūlymai turi būti pasirašyti teikiančio tiekėjo (tinkamas ir el. parašas), išskyrus interneto nuotraukas. Prašant paramos automobilio įsigijimui reikia pateikti tris skirtingų markių automobilių komercinius pasiūlymus.
3.3.1.2.	nauja žemės ūkio technika ir nauja žemės ūkio įranga (prie įrangos kategorijos negali būti priskirtos jokios transporto priemonės, nurodytos Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją	

	<p>reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimai). Žemės ūkio įranga laikoma įranga, susijusi su žemės ūkio produktų gamyba. Prie žemės ūkio įrangos kategorijos nepriskiriama įvairi įranga, kuri iš dalies gali būti naudojama ir žemės ūkio gamyboje, tačiau yra pagaminta įvairioms ūkio šakų arba kitoms reikmėms (pavyzdžiui, kuro talpyklos, elektros generatoriai ir pan.);</p>	
3.3.1.3.	<p>projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veiklai vykdyti būtina technika ir (arba) įranga. Parama įsigyti N kategorijos N1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“ (AR 2020-09-01), teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinų skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų ir kai ji neatsiejamai susijusi su versle numatytomis teikti paslaugomis;</p>	
3.3.1.4.	<p>naujos statybinės medžiagos (verslo plane numatyta veiklai vykdyti skirtų naujų pastatų ir</p>	

	(arba) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas (verslo plane numatyti veiklai vykdyti skirtų būtinų pastatų, statinių statybą, rekonstrukciją ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu).	
3.3.2.	Darbų ir paslaugų įsigijimo:	
3.3.2.1.	statybos darbų įsigijimo išlaidos	Planuojamos išlaidos turi būti pagrįstos vadovaujantis VP administravimo taisyklių 24.6.1.-24.6.2. papunkčiuose numatyta tvarka. Svarbiausia atkreipti dėmesį, kad išlaidos turi būti pagrįstos 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, paslaugų teikėjų komerciniais pasiūlymais; rinkos kainą įrodantys dokumentai turi būti su lygiaverčiais pagrindiniais (taikoma 10 proc. paklaida, skaičiuojant nuo pasirinktos investicijos parametro) investicijos kainą lemiančiais parametrais; komerciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu ; jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai; komerciniai pasiūlymai turi būti pasirašyti teikiančio tiekėjo (tinkamas ir el. parašas), išskyrus interneto nuotraukas.
3.3.3.	Vietos projekto bendrosios išlaidos:	Planuojamos išlaidos turi būti pagrįstos vadovaujantis VP administravimo taisyklių 24.6 papunktyje numatyta tvarka (pasirenkama alternatyva).
3.3.3.1.	atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų (statinio techninis projektas/projektiniai pasiūlymai/bendrieji projektiniai dokumentai, ekspertizės, kadastriniai matavimai, topografinės nuotraukos ir kt.) rengimą, kai šios išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu;	Svarbiausia atkreipti dėmesį, kad išlaidos turi būti pagrįstos 3 (trimis) skirtingų prekių, paslaugų teikėjų komerciniais pasiūlymais; rinkos kainą įrodantys dokumentai turi būti su lygiaverčiais pagrindiniais (taikoma 10 proc. paklaida, skaičiuojant nuo pasirinktos investicijos parametro) investicijos kainą lemiančiais parametrais; komerciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu ; jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai; komerciniai pasiūlymai turi būti pasirašyti teikiančio tiekėjo (tinkamas ir el. parašas), išskyrus interneto nuotraukas. Bendrosios išlaidos, susijusios su atlyginimu konsultantams, už konsultacijas vietos projekto paraiškos ir (arba) verslo plano, veiklos aprašo rengimu ir (arba) įgyvendinimu, turi būti pagrįstos, nustatant vienos valandos kainos atitiktį vidutinėms rinkos kainoms ir jų skaičių būtinoms konsultacijoms suteikti (grindžiant valandų skaičių būtina detaliai nurodyti, pagal konsultacijų turinį). Bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc. kitų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų sumos be PVM (skaičiuojama nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus bendrąsias).
3.3.3.2.	viešinimo išlaidos (Taisyklių 155-160 punktai).	Tinkama finansuoti išlaida turi būti pagrįsta įkainiais, nurodytais Lietuvos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakyme Nr. 3D-925 „Dėl suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros

		<p>2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>Svarbiausia atkreipti dėmesį, kad išlaidos turi būti pagrįstos 3 (trimis) skirtingų prekiu ir (arba) paslaugų teikėjų komerciniais pasiūlymais; rinkos kainą įrodantys dokumentai turi būti su lygiaverčiais pagrindiniais (taikoma 10 proc. paklaida, skaičiuojant nuo pasirinktos investicijos parametro) investicijos kainą lemiančiais parametrais; komerciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu; jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai; komerciniai pasiūlymai turi būti pasirašyti teikiančio tiekėjo (tinkamas ir el. parašas), išskyrus interneto nuotraukas.</p> <p>Vietos projektų viešinimas atliekamas pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“. Vietos projekto viešinimo išlaidos turi neviršyti didžiausios tinkamų finansuoti viešinimo išlaidų sumos, nustatytos Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėse, patvirtintose LR Žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“</p>
3.3.4.	Netiesioginės vietos projekto išlaidos:	<p>Netiesioginės vietos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomas supaprastintas išlaidų mokėjimo būdas – fiksuotoji norma, apskaičiuotos pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 6 priede pateikiamą aprašą ir neviršijančios jame nustatytų ribų.</p>
3.4. Netinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 28 punkte:		
<p>3.4.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA;</p> <p>3.4.2. neišvardytos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);</p> <p>3.4.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);</p> <p>3.4.4. nepagrįstai didelės išlaidos kaip nurodyta Taisyklių 28.4. punkte;</p> <p>3.4.5. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;</p> <p>3.4.6. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;</p> <p>3.4.7. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;</p> <p>3.4.8. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos, išskyrus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.3 papunktyje nurodytas išlaidas. Paramos gavėjas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi sunaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu. Taip pat keturračiai – mažieji traktoriai, jeigu vietos projekte numatyta vykdyti ne aplinkos ar teritorijos tvarkymo veiklą. Taip pat ekskavatoriai, sunkiosios savaeigės mašinos birioms medžiagoms, dažniausiai uolienoms kasti ir perkelti (ratiniai, vikšriniai, mini);</p> <p>3.4.9. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;</p>		

- 3.4.10. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);
- 3.4.11. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.5 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;
- 3.4.12. išlaidos, nebūtinai vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto poreikius viršijančių techninių parametrų gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytojui nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);
- 3.4.13. bendrosios išlaidos ar jų dalis, sutampančios su netiesioginėmis išlaidomis ar jų dalimi;
- 3.4.14. investicijų į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).
- 3.4.15. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Pirkimų taisyklėse (projekto paraiškoje numatytų prekių, paslaugų (kurių pirkimo vertė iki 58 000 Eur be PVM) ir darbų (kurių vertė iki 145 000 Eur be PVM) pirkimą vykdo vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal KPP priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „[Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo](#)“ (toliau – EŽŪFKP pirkimų taisyklės). Išankstinį planuojamų pirkimų dokumentų vertinimą atlieka VPS vykdytoja iki pirkimų vykdymo pradžios (kai taikoma); įvykdytų pirkimų tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra;
- 3.4.16. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;
- 3.4.17. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;
- 3.4.18. draudimo įmokos.

4. VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS IR VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

Šioje FSA dalyje nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos pareiškėjui, vietos projektui, vietos projekto suderinamumui su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, tinkamam vietos projekto finansavimo šaltiniui. Taip pat vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas prisiimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.

4.1.	Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 102–105 punktai.
4.2.	Tinkamumo finansuoti sąlygos:
4.2.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 18.1 ir 22.1 papunkčiuose.

4.2.2.	Specialiosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	<p style="text-align: center;">Patikrinamumas</p> (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	<p style="text-align: center;">Kontroliuojamumas (kai taikoma)</p> (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.2.2.1.	ūkininkas ir įmonė registruoti Pasvalio r. ir projektas numatomas įgyvendinti VVG teritorijos kaimo vietovėje;	Tikrinama pagal vietos projekto paraiškoje 2 dalyje „Vietos projekto įgyvendinimo vieta“ pateiktą informaciją; pagal pareiškėjo (juridinio asmens) registracijos vietą, t.y. LR Juridinių asmenų registro išplėstiniame išrašė su istorija nurodytą buveinės adresą. Kai pareiškėjas ūkininkas, jis turi būti savo vardu, kaip valdos valdytojas, įregistravęs žemės ūkio valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre. Pridedama pažyma iš Pasvalio rajono savivaldybės žemės ūkio skyriaus.	Tikrinama vietos projektų tinkamumo vertinimo etape. Dėl projekto įgyvendinimo vietos, tikrinama tinkamumo vertinimo etape ir įgyvendinimo bei kontrolės metu pagal metinėje/galutinėje ataskaitoje pateiktus duomenis, pridedamus dokumentus ir pagal Agentūros patikrą vietoje ataskaitą.
4.2.2.2.	pareiškėjas veiklą VVG teritorijoje vykdo ne mažiau negu 12 mėn.	Tikrinama pagal LR Juridinių asmenų registro išrašą. Laikoma, kad pareiškėjas atitinka šį atrankos kriterijų, jei pareiškėjas ne trumpiau kaip paskutinius 12 mėn. iki paraiškos pateikimo nepertraukiamai yra registruotas Pasvalio r. VVG teritorijoje. Atitiktis finansavimo sąlygai vertinama pagal LR Juridinių asmenų registro išrašą ir gaunamas iš šios veiklos pajamas. Laikoma, kad pareiškėjas atitinka šį atrankos kriterijų, jei: <ul style="list-style-type: none"> • pareiškėjo – juridinio asmens pardavimo pajamos ataskaitiniais metais yra ne mažesnės kaip 12 vidutinių darbo užmokesčių dydžių (apskaičiuojama pagal 	Vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu nėra tikrinama.

		<p>ataskaitinių metų privačiojo sektoriaus su individualiosiomis įmonėmis vidutinio darbo užmokesčio dydį, bruto) (vadovaujamosi Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale www.osp.stat.gov.lt pateiktais duomenimis) (pateikiamas ataskaitinių metų finansinių ataskaitų rinkinys);</p> <ul style="list-style-type: none"> • pareiškėjas – ūkininkas, vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus: ūkininko pažymėjimas, pažymą apie įregistruotą ūkio valdą ir paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką, 2018 metams. 	
4.2.3.	Papildomos tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
4.2.3.1.	vietos projekto paraiškos pateikimo metu galima turėti preliminarą turto valdymo sutartį, o juridinį faktą įregistruoti iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos.		
4.2.4.	Bendrosios tinkamumo sąlygos vietos projektui numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1 papunktyje.		
4.2.5.	Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:		
4.2.5.1.	Vietos projekte numatytas verslas turi atitikti ekonomines veiklas, kurios remiamos pagal VPS. Vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „ Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo “ (toliau – EVRK), remiamų ekonominės veiklos rūšių sąrašas yra FSA 3 priedas „Remiamų veiklų sąrašas“. Viename projekte gali būti numatyta keletas remiamų ekonominės veiklos rūšių.		
4.2.5.2.	parama teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus) produktų perdirbimui ir (arba) rinkodarai. Perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas turi būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas. Detalusis produktų sąrašas pateikiamas 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL 2004 specialusis leidimas, 2 skyrius, p. 382), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. balandžio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/549 (OL 2018 L 91, p. 11), I priede. Galutinis produktas gali būti ir ne Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas, tačiau tokiu atveju jis skirtas maistui ir (arba) pašarams. Parama šiuo atveju yra skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (<i>de minimis</i>) valstybės pagalbos reglamento Nr. (ES) 1407/2013 nuostatų;		
4.2.5.3.	parama pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams teikiama, jei jų perkami ir realizuojami iš savo narių jų ūkiuose pagaminti ar išauginti žemės ūkio produktai arba perdirbus iš savo narių supirktus žemės ūkio produktus realizuojami iš jų pagaminti maisto ir ne maisto produktai yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktai (išskyrus žvejybos ir akvakultūros produktus). Galutinis produktas gali būti ir ne Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas, tačiau tokiu atveju jis skirtas maistui ir (arba) pašarams;		
4.2.5.4.	vietos projektas negali būti įgyvendinamas sodų bendrijos teritorijoje;		

4.2.5.5.	investicijos atitinka gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas taikomas, jei projekte numatytos investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi. Turi būti pateikta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vertinimo išvada dėl investicijų atitikties nustatytiems reikalavimams);
4.2.5.6.	poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais.
4.2.6.	Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 29 punkte.
4.2.7.	Bendrosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 32 punkte ir Vietos projektų administravimo taisyklių 5 priede „Pareiškėjo ir (arba) partnerio tinkamo prisidėjimo prie vietos projekto įgyvendinimo įnašu natūra aprašas“.
4.3.	<u>Vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai:</u>
4.3.1.	Bendrieji vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punkte.
4.3.3.	Papildomi vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41–47 punktuose.
4.3.3.1.	nekeisti paraiškos pateikimo metu nurodytos vietos projekto įgyvendinimo vietos;
4.3.3.2.	draudžiant motorines transporto priemones ir prie jų kabinamus priedus, savo lėšomis aprausti civilinės atsakomybės ir Kasko draudimu;
4.3.2.3.	užtikrinti, kad nekilnojamojo turto valdymo sutartis turi galioti ne trumpiau, kaip iki kontrolės laikotarpio pabaigos (kai taikoma);
4.3.2.4.	jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su maisto tvarkymu (maisto tvarkymas – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiriomis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, vežimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei), FSA dalyje, kuri skirta papildomiems vietos projektų vykdytojų įsipareigojimams, turi būti numatytas vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, ir Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“. Vietos projekto vykdytojas ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu turi pateikti VPS vykdytojui įsipareigojimo užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymosi įrodymo dokumentus.
4.3.2.5.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka ir po projekto įgyvendinimo pabaigos metų pateikti Agentūrai kitų iš eilės einančių ataskaitinių metų balanso, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitas ne vėliau kaip per 4 (keturis) mėnesius šiems metams pasibaigus. Jeigu finansinės atskaitomybės dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka pateikti kituose valstybės informaciniuose ištekliuose, Agentūrai jų pateikti nereikia;
4.3.2.6.	iki projekto įgyvendinimo pabaigos sukurti numatytas naujas darbo vietas, susijusias su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti jas iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, kaip nurodyta Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio

	9 d įsakymu Nr. 3D-718 „Dėl Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikos patvirtinimo“;
4.3.2.7.	užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turėti ženklą CE);
4.3.2.8.	ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Pasvalio rajono VVG apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant susijusių įmonių ir (arba) įmonių partnerių atsiradimą bei šeiminių padėties pasikeitimus (kai paramos prašo fizinis asmuo);
4.3.2.9.	nuo paramos paraiškos pateikimo iki kontrolės laikotarpio pabaigos pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“ (aktuali redakcija 2017-05-01) (toliau – Deklaracija), pateiktiems duomenims, ūkio subjektas (pareiškėjas – juridinis asmuo) įsipareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų pateikti Pasvalio rajono VVG ir Agentūrai;
4.3.2.10.	atitiktą atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai, pareiškėjas turi užtikrinti projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu ir pasiekti iki kontrolės laikotarpio pabaigos paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius;
4.3.2.11.	užtikrinti, kad pripažinto žemės ūkio kooperatyvo statusas bus išlaikytas nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;
4.3.2.12.	užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;
4.3.2.13.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos (remiantis LR Žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 28 d. Nr. 3D – 560 įsakymu „Dėl galimai neteisėtų sąlygų, sukurtų siekiant gauti tiesiogines išmokas ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programos priemones, nustatymo metodika“.
4.3.2.14.	kai pareiškėjas arba paramos gavėjas yra pripažintas žemės ūkio kooperatyvas, kooperatyvas arba žemės ūkio bendrovė, po paramos paraiškos pateikimo iki projekto kontrolės pabaigos keičiantis pripažinto žemės ūkio kooperatyvo, kooperatyvo ar žemės ūkio bendrovės narių arba pajininkų sudėčiai, informacija apie narių ar pajininkų sudėties pasikeitimus Agentūrai pateikiama ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pasikeitimo užregistravimo dienos;
4.3.2.15.	pasiekti ir iki kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius.
4.3.2.16.	prie vietos projekto paraiškos turi būti pateiktas vietos projekto verslo planas.

5. PRIE VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PRIDEDAMI DOKUMENTAI

Vietos projektų paraiška ir jos priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kartu su vietos projekto paraiška teikiami priedai turi būti sudaryti lietuvių kalba arba turi būti pateiktas oficialus vertimų biuro, įmonės ar vertėjo (fizinio asmens) pasirašytas vertimas į lietuvių kalbą. **Kartu su visais dokumentais pateikite USB laikmenoje įrašytą Paraišką, Verslo planą ir deklaracijas.**

Kartu su užpildyta vietos projekto paraiška (jeigu žemiau nurodytuose papunkčiuose ir Vietos projektų administravimo taisyklėse nurodyta kitaip) pareiškėjas privalo pateikti šiuos dokumentus (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo (arba įgalioto asmens) parašu ir antspaudu (jei toks yra ar jį privaloma turėti) arba notaro Lietuvos Respublikos [notariato įstatymo](#) nustatyta tvarka):

5.1. Turi būti pateikti šie dokumentai:

1. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį vietos projektų atrankos kriterijams:

- 1.1. apskaičiuotas ūkio valdos ekonominis dydis (VED) jei pareiškėjas ūkininkas;
- 1.2. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.pasvaliorvvg.lt, kad nurodyti ar įmonė l. maža ar maža/vidutinė (FSA 5 priedas);
- 1.3. inovacijas įrodantys dokumentai (laisvos formos raštas.).

2. Dokumentai, pagrindžiantys tinkamas vietos projekto išlaidas:

- 2.1. komerciniai pasiūlymai (*kaip nurodyta FSA 3.3. eilutės „Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:“ III stulpelyje „Galimas kainos pagrindimo būdas“*), interneto tinklalapiuose esančių kainų kompiuterio ekrano nuotraukos (anglų k. „Print Screen“);
- 2.2. įsakymas dėl ilgalaikio turto vertės nustatymo (nuo kokios sumos pareiškėjo apskaitoje apskaičiuojamas ilgalaikis turtas);
- 2.3. patirtas išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys dokumentai (sutartys, sąskaitos faktūros, bankiniai pavedimai) (jei taikoma);
- 2.4. įvykdyto konkurso arba apklausos prekėms, paslaugoms ar darbams pirkti dokumentacija (teikiama tuo atveju, kai pareiškėjas iki vietos projekto pateikimo patyrė ir apmokėjo dalį ar visas bendrąsias išlaidas).

3. Dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo tinkamumą:

- 3.1. pareiškėjo rašytinis prašymas nušalinti nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems nurodytiems asmenims artimi asmenys, todėl kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.);
- 3.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);
- 3.3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);

3.4. juridinio asmens statusą patvirtinantys dokumentai (įstatų arba kitų dokumentų, kuriuos įstatams prilygina LR Civilinis kodeksas, kopijos) ir LR Juridinių asmenų registro išrašas (taikoma juridiniams asmenims).

3.5. ūkininko pažymėjimas, ūkininko ūkio registravimo pažymėjimas (taikoma ūkininkams) ir asmanes tapatybės kortelės kopija (jei pareiškėjas ūkininkas).

4. Dokumentai, pagrindžiantys vietos projekto tinkamumą:

4.1. vietos projekto verslo planas, parengtas pagal FSA 2 priedo;

4.2. statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas, parengti pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunktyje nurodytus reikalavimus. (Taikoma, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunkčiu, numatyti statinio statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai. Šie dokumentai turi būti parengti ir (arba) išduoti iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos ir pateikti kartu su paraiška arba parengti ir (arba) išduoti iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos ir pateikti ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Priedami dokumentai“));

4.3. paprastojo remonto projektas pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. Šis dokumentas turi būti pateiktas kartu su paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos;

4.4. STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017) arba kiti dokumentai (sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas), ir statinio statybos kainos apskaičiavimas (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). (Šie dokumentai turi būti pateikti, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.10 papunkčiu, numatyta tik nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas. Šiuos dokumentus privaloma pateikti kartu su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Priedami dokumentai“));

4.5. dokumentai, įrodantys, kad vietos projekto vykdytojui suteikta teisė valdyti, naudoti ir disponuoti nekilnojamoju turtu bei leista atlikti vietos projekte numatytas investicijas. (Taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą. Turi būti pateikti dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.12 papunktyje nurodytus reikalavimus);

4.6. visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų (taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir jis nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausančią sutuoktiniams). Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos);

4.7. praėjusiųjų ar ataskaitinių metų (pasirinktinai) finansinės atskaitomybės dokumentai (kokio laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentai bus reikalingi vertinant verslo gyvybingumą pasirenka pareiškėjas). Naujai įregistruoti juridiniai asmenys pateikia pradžios balansą ir pelno (nuostolių) ataskaitą;

4.8. poveikio aplinkai įvertinimo dokumentai arba atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo (jei reikia).

5. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį horizontaliosioms ES politikos sritims:

5.1. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.pasvaliorvvg.lt (taikoma Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje nurodytiems atvejams);

5.2. „Vienos įmonės“ deklaracija pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), jos forma paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.pasvaliorvvg.lt. (Taikoma siekiant pagrįsti, kad parama vietos projektui įgyvendinti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšminga (*de minimis*) pagalba, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje).

6. Dokumentai, pagrindžiantys nuosavo indėlio tinkamumą:

6.1. dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis pinigėmis lėšomis arba savivaldybės biudžeto lėšomis (kai taikoma)). Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) išduoti viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Šie dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos);

6.2. dokumentai, kuriais pagrindžiamos pareiškėjo skolintos lėšos (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis. Kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateikti paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybę patvirtinantys dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 32.4 papunktyje nurodytus reikalavimus. Jeigu paskolą planuojama gauti iš fizinio asmens ar juridinio asmens, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateiktas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti sudaryti ir išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). Skyrus paramą, ne vėliau kaip iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įsigytas investicijas, pareiškėjas turės pateikti pasirašytą ir notaro patvirtintą, jeigu paskolą suteikia ne kredito įstaiga (vadovaujantis [Civilinio kodekso](#) 6.871 straipsniu) paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis.

	<p>7. <u>Kiti dokumentai:</u></p> <p>7.1. įgaliojimas teikti vietos projekto paraišką (taikoma tuo atveju, jeigu paraišką teikia ne pareiškėjo – juridinio asmens – vadovas (kai pareiškėjas yra juridinis asmuo) arba ne pareiškėjas pats (kai pareiškėjas yra fizinis asmuo), bet įgaliotas asmuo. Tokiu atveju turi būti pateiktas tinkamas įgaliojimas. Juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro. Įgaliojime turi būti nurodytas asmuo, turintis teisę pateikti (ir pasirašyti, jei taikoma) vietos projekto paraišką, įgaliojimo galiojimo terminas).</p>
5.2.	VVG pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

6. VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PRIEDAI:

6.1. Šio FSA priedai yra:

- 1 priedas „Vietos projekto paraiškos forma“.
- 2 priedas „Verslo plano forma“.
- 3 priedas „Remiamų veiklų sąrašas“.
- 4 priedas „Vienos įmonės deklaracija“.
- 5 priedas „SVV statuso deklaracija“.